

Uw bericht

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage

Raadpleging over een voorstel ter invoering van het concept “elektro-intensieve gebruiker” in artikel 12, §5 in de elektriciteitswet

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

1. Inleiding

De Minister van Energie heeft aan de Algemene Directie Energie opdracht gegeven om een voorstel te formuleren betreffende de ontwikkeling van het concept “elektro-intensieve gebruiker” dat - *samen met een tariefriichtlijn (wordt in deze nota niet behandeld)* - moet worden toegevoegd aan artikel 12, §5 in de elektriciteitswet. Meer specifiek zal het in deze nota gedefinieerde concept worden toegepast bij de bepaling van de vervoerstarieven van die ondernemingen of vestigingen van ondernemingen die rechtstreeks zijn aangesloten op het transmissienet en op de netten met een transmissiefunctie

Met het concept elektro-intensiviteit wordt beoogd om de populatie van ondernemingen (of vestigingen van ondernemingen) die rechtstreeks op het transmissienet zijn aangesloten op een zo objectief en transparant mogelijke wijze op te delen in twee subpopulaties. Dit voorstel kadert in de problematiek van de impact van de hoogte – en de verwachte verhogingen -- van de vervoerstarieven op de concurrentiepositie van deze ondernemingen (of vestigingen). De uitdaging bestaat erin om die ondernemingen die het meest zijn blootgesteld aan de impact van deze tarieven op hun concurrentiepositie duidelijk te identificeren zodat, indien opportuun, tot een adequate en kosteneffectieve tariefdifferentiatie ten gunste van deze ondernemingen kan worden overgegaan.

Deze problematiek wordt uitvoerig beschreven in CREG advies (A)2591 van 29 juni 2023. Hieronder worden de relevante passages van dit advies integraal weergegeven.

2. Context: CREG - Advies over maatregelen om het concurrentievermogen van de ondernemingen en de koopkracht van de huishoudelijke afnemers veilig te stellen ((A)2591 - 29 juni 2023)

76. Indien de verhoging van de Belgische vervoerstarieven over de periode 2024-2027 duidelijk leidt tot het ontstaan van een concurrentienadeel (dat waarschijnlijk in de eerste plaats de elektro-intensieve industriële gebruikers zal treffen), zal de CREG de invoering aanbevelen van een gunstige tariefregeling voor de elektro-intensieve gebruikers, zodat ze kunnen profiteren van een verlaging van de vervoerstarieven die de CREG goedkeurt.

79. Aangezien de definitie van "elektro-intensieve verbruiker" momenteel niet bestaat in de elektriciteitswet, zou een eerste concrete stap erin bestaan om op basis van precieze economische criteria te definiëren welke industriële verbruikers als elektro-intensief kunnen worden beschouwd.

80. Deze oefening moet worden uitgevoerd in overleg met de relevante vakbonds- en werkgeversfederaties rekening houdend met de criteria die door de buurlanden en de Europese Commissie worden gebruikt om elektro-intensieve consumenten te identificeren.

81. Voor zover mogelijk beveelt de CREG aan om deze definitie te baseren op vrij toegankelijke gegevens, zoals de gegevens uit de jaarrekeningen neergelegd bij de Balanscentrale van de Nationale Bank van België. Door zich te baseren op vrij toegankelijke informatie die vooraf gecertificeerd werd door auditors, zal dit voorstel elke derde partij, zowel een administratie als een leverancier, in staat stellen om na te gaan of een bepaalde verbruiker wel degelijk een "elektro-intensieve verbruiker" is en dus in aanmerking komt voor de steunmaatregel. Dit zal het administratieve toezicht op deze steunmaatregel vergemakkelijken en de daarmee gepaard gaande kosten beperken.

82. Deze definitie van "elektro-intensieve verbruiker" moet samen met een tariefriichtlijn in artikel 12, §5, in de elektriciteitswet worden opgenomen.

83. Er moet aan herinnerd worden dat, gezien het principe van tariefcascade, deze gunstige tariefregeling, waartoe op federaal niveau wordt besloten, alleen zou gelden voor de verbruikers die zijn aangesloten op het transmissienet en op de netten met een transmissiefunctie. Aangezien de gewesten bevoegd zijn voor de distributietarieven, kunnen enkel zij de tarieven voor de verbruikers die zijn aangesloten op het distributienet vastleggen.

84. Deze gunstige tariefregeling voor elektro-intensieve verbruikers zou noodzakelijkerwijs verschillen van de mechanismen voor verlaging van de vervoerstarieven die in Duitsland, Nederland en Frankrijk zijn ingevoerd voor bepaalde categorieën industriële verbruikers. Zoals blijkt uit de studie die in mei 2023 door de CREG en de gewestelijke regulatoren werd gepubliceerd, zijn de begunstigen van deze verlagingen van de transmissietarieven de industriële afnemers met een baseload afnameprofiel (in Duitsland), met afnames die hoofdzakelijk tijdens de daluren plaatsvinden (in Nederland) of die een baseload-afnameprofiel hebben, ofwel afnames die hoofdzakelijk tijdens de daluren gebeuren (in Frankrijk).

3. Uitgangspunten van het voorstel

Bij de bepaling van een geschikte definitie van elektro-intensiteit van ondernemingen (of vestigingen) moet met meerdere aspecten worden rekening gehouden.

De **elektro-intensiteit** geeft weer in welke mate de kosten van elektriciteit een belangrijk onderdeel vormen van de productiekost. Des te hoger dit aandeel, des te groter de uitdaging wordt om eventuele sterke stijgingen van de elektriciteitskosten op een adequate wijze op te vangen (bv. de onderneming kan trachten om de stijging van de productiekost zo goed als mogelijk af te wentelen in een stijging van de afzetprijs). Voor de berekening van individuele elektro-intensiteit wordt geopteerd voor een formule waarbij de totale elektriciteitskost in relatie wordt gebracht met de bruto toegevoegde waarde. Deze formule heeft een zekere legitimiteit omdat zij vervat zit in een bestaand wettelijk referentiekader (**EEAG richtlijn**) en in die hoedanigheid reeds, zowel in binnen- als buitenland, wordt toegepast. Deze formule is ook praktisch omdat de nodige data voor concrete berekeningen vrij toegankelijk zijn.

Los van de mate van elektro-intensiteit, is de mate waarin een onderneming een stijging van de elektriciteitsprijzen kan afwentelen ook afhankelijk van externe factoren zoals de **blootstelling van de sector aan internationale concurrentie**. In relatief 'elektro-intensieve' sectoren, die in concurrentie staan met het buitenland, wordt de eigen concurrentiepositie uiteraard mede bepaald door de elektriciteitsfactuur van de buitenlandse concurrerende ondernemingen of vestigingen. Voor de identificatie van sectoren kan beroep gedaan worden op de **CEEAG-richtlijn**. Deze bevat een lijst (Nace-4 niveau) van sectoren die een **aanzienlijk risico** lopen. Hierbij moet wel erop worden gewezen dat sectoren op Nace-4 niveau over het algemeen erg heterogeen zijn op vlak van de elektro-intensiteit van de ondernemingen of vestigingen die tot dezelfde sector behoren.

Het belang van een **precieze** definitie:

- Bij de berekening van de individuele elektro-intensiteit is de bepaling van de drempel (elektriciteitskosten als X% van de bruto toegevoegde waarde) boven dewelke een onderneming geacht wordt elektro-intensief te zijn van groot belang.
- Des te hoger deze drempel, des te kleiner het aantal ondernemingen dat als elektro-intensief zal worden erkend en 'vice versa'.
- Een 'te hoge' drempel heeft alleszins tot gevolg dat een aantal ondernemingen die 'met goede argumenten' kunnen aanvoeren dat ze elektro-intensief zijn uit de boot zullen vallen. Niet alleen kunnen ze geen aanspraak maken op voorkeurtarieven, bovendien zullen ze misschien mee moeten instaan voor de financiering van de voorkeurtarieven van die andere ondernemingen waarvan de 'elektro-intensiteit' wel werd erkend.
- Bij een 'te lage' drempel stelt zich bovenstaand probleem zich uiteraard niet. In tegendeel: in dit geval zal een aantal ondernemingen 'onterecht' aanspraak kunnen maken op voorkeurtarieven. De kost van de tariefdifferentiatie is in dit geval evenwel groter dan nodig en deze kost zal op één of andere wijze moeten worden gefinancierd.
- De bepaling van de geschikte drempel heeft uiteraard een 'arbitrair' tintje. Dat neemt niet weg dat bovenstaand **dilemma** wel degelijk bestaat. Bij een relatief selectieve maatregel neemt de kans toe dat bepaalde sectoren en/of ondernemingen zich miskend zullen voelen. Bij een relatief universele maatregel neemt de kans toe dat ofwel de kostprijs van een maatregel onprettige proporties begint aan te nemen, ofwel te weinig financiële ruimte zal bestaan om de tarieven afdoende te differentiëren.

4. CEEAG en EEAG richtlijnen

Kortingen of vrijstellingen met betrekking tot de nettarieven vallen *in principe* niet onder de CEEAG staatssteunregels van de EU (Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (2022/C 80/01), 4.11.2 (403)). Dit neemt niet weg dat deze richtlijnen ook kunnen gebruikt worden als **leidraad** bij de bepaling van het concept 'elektro-intensiteit'. In tweede instantie zal ook nog worden beroep gedaan op de oudere EEAG staatssteunregels (Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014-2020 (2014/C 200/01)).

Volgens de CEEAG- (en EEAG-) richtlijnen lopen economische sectoren met een zekere graad van elektriciteitsintensiteit en openheid voor de internationale handel risico dat op sectoraal niveau activiteiten worden verplaatst naar locaties buiten de Europese Unie waar er geen of minder ambitieuze milieuvoorschriften zijn.

Om hieraan te verhelpen wordt in de CEEAG-richtlijn gesteld dat ondernemingen in aanmerking komen voor 'steun' indien zij behoren tot één van de volgende sectoren:

- a) sectoren die een **aanzienlijk risico** lopen, waarvoor de vermenigvuldiging van hun handelsintensiteit en hun elektriciteitsintensiteit op Unieniveau ten minste 2 % bedraagt en waarvan de handelsintensiteit en de elektriciteitsintensiteit op Unieniveau voor elke indicator ten minste 5 % bedraagt;
- b) sectoren die **risico** lopen, waarvoor de vermenigvuldiging van hun handelsintensiteit en hun elektriciteitsintensiteit op Unieniveau ten minste 0,6 % bedraagt en waarvan de handelsintensiteit en de elektriciteitsintensiteit op Unieniveau respectievelijk ten minste 4 % en 5 % bedragen.

De toegelaten steun voor de (b) categorie is aan substantieel meer restricties onderworpen dan de toegelaten steun voor de (a) categorie. De (a) en (b) categorieën (CEEAG richtlijn – bijlage 1) omvatten respectievelijk 91 en 25 sectoren (NACE4-code). **In onderstaand voorstel zal enkel worden gerefereerd naar de (a) categorie.**

In de oudere EEAG-richtlijn wordt, naast sectorlijsten (wordt hier niet verder op ingegaan), eveneens gebruik gemaakt van het concept **elektro-intensiteit van een individuele onderneming** of vestiging:

“Voorts kan een lidstaat, om rekening te houden met het feit dat bepaalde sectoren misschien heterogeen zijn in termen van elektriciteitsintensiteit, een onderneming opnemen in zijn nationale regeling waarbij kortingen worden toegekend op

de kosten veroorzaakt door steun voor hernieuwbare energie, indien die onderneming een **elektriciteitsintensiteit van ten minste 20 % heeft...**" (EEAG-richtlijn 3.7.2 (186))

In bijlage 4 van de EEAG-richtlijn volgen specifieke richtlijnen betreffende de **berekeningswijze** van de elektro-intensiteit van een individuele onderneming.

1. Voor de toepassing van onderdeel 7.3.2 wordt onder „bruto toegevoegde waarde voor de onderneming” verstaan: de bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten, d.w.z. de bruto toegevoegde waarde tegen marktprijzen, minus indirecte belastingen plus subsidies. De toegevoegde waarde tegen factorkosten kan als volgt worden berekend: omzet plus geactiveerde productie, plus andere bedrijfsinkomsten, plus of minus veranderingen in voorraden, minus aankopen van goederen en diensten (1), minus andere heffingen op producten die aan de omzet zijn gekoppeld maar niet aftrekbaar zijn, minus productiegebonden rechten en heffingen. Als alternatief kan zij worden berekend als de som van het bruto exploitatieoverschot en de personeelskosten. Inkomsten en uitgaven die in de boekhouding van de onderneming als financieel of buitengewoon zijn ingedeeld, blijven voor de toegevoegde waarde buiten beschouwing. Het resultaat van de berekening van de toegevoegde waarde tegen factorkosten is een brutocijfer, aangezien met waardeaanpassingen (bv. afschrijving) geen rekening wordt gehouden (2).
2. Voor de toepassing van onderdeel 3.7.2 moet worden gebruikgemaakt van het rekenkundige gemiddelde over de drie meest recente jaren (3) waarvoor gegevens over de bruto toegevoegde waarde beschikbaar zijn.
3. Voor de toepassing van onderdeel 3.7.2 wordt de elektriciteitsintensiteit van een onderneming bepaald als:
  - a) de elektriciteitskosten van de onderneming (berekend volgens punt 4), gedeeld door
  - b) de bruto toegevoegde waarde van de onderneming (berekend volgens de punten 1 en 2).
4. De elektriciteitskosten van een onderneming worden bepaald als:
  - a) het elektriciteitsverbruik van de onderneming, vermenigvuldigd met
  - b) de aangenomen elektriciteitsprijs.

5. Voorstel

Ondernemingen of vestigingen van ondernemingen, die rechtstreeks op het transmissienet zijn aangesloten, komen in aanmerking voor een gunstig tarifair regime indien zij volgens de onderstaande criteria kunnen worden bestempeld als **elektro-intensief**.

Ondernemingen of vestigingen van ondernemingen die

1. behoren tot één van de **sectoren** die een **aanzienlijk risico** lopen als bedoeld in CEAAG-richtlijn afdeling 4.11.3.1 (lijst van sectoren in bijlage 1 van CEAAG-richtlijn)
2. **en** waarvan de **individuele elektro-intensiteit** ten minste **20%** bedraagt

worden beschouwd als **elektro-intensief**.

Individuele elektro-intensiviteit wordt berekend volgens bepalingen 1 tot en met 4 van bijlage 4 van de EEAG-richtlijn. Voorts moet de berekening gebaseerd zijn op de volgende gegevensbronnen:

- Bruto-toegevoegde waarde tegen factorkosten:
  - Ingediende jaarrekeningen bij de balanscentrale van de NBB.
- Elektriciteitsverbruik:

- Fysieke hoeveelheid elektriciteit die door de onderneming (of vestiging) wordt afgenomen van het transmissienet en die als basis dient voor de facturatie.
- Aangenomen elektriciteitsprijs:
  - Op objectieve en transparante wijze te bepalen door de **CREG** op basis van relevante criteria.

6. Raadpleging

De Algemene Directie Energie wenst alle relevante stakeholders te consulteren betreffende bovenstaand voorstel. De raadplegingsperiode loopt van 27 oktober tot 17 november 2023.

Feedback moet per e-mail worden gezonden naar de volgende e-mailadressen:

e2-emes@economie.fgov.be en marc.vos@economie.fgov.be .

Nancy Mahieu
Directeur generaal a.i.